Oświadczenie złożone
przez senatora Krzysztofa Bieńkowskiego
na 50. posiedzeniu Senatu
w dniu 21 stycznia 2026 r.

Mława-Kalkówka, Płońsk oraz Ciechanów to miejsca na północnym Mazowszu, w których w dniach 16 i 17 stycznia 1945 r. miały miejsce tragiczne wydarzenia związane z niemieckim terrorem okupacyjnym u kresu wojny.

Niniejsze oświadczenie odwołuje się do wyjątkowej inicjatywy Stowarzyszenia Historyczno-Eksploracyjnego „Zawkrze" z Mławy, które z wielką powagą i odpowiedzialnością organizuje obchody upamiętniające Polaków pomordowanych na Kalkówce w Mławie, a także przygotowało film stanowiący próbę przybliżenia tej zbrodni i jej okoliczności. W dniu 17 stycznia o godzinie 17.00 odbyła się premiera filmu poświęconego zbrodni na Kalkówce. Liczna obecność mieszkańców oraz rodzin ofiar była przejmującym świadectwem, że ta rana pozostaje żywa, a pamięć domaga się prawdy i godnego upamiętnienia.

Kalkówka jest tematem trudnym i wciąż niewygodnym. Wiele kwestii pozostaje niewyjaśnionych, a dokumenty nie dają pewności co do wszystkich szczegółów i skali tragedii. Wiemy jednak wystarczająco dużo, by powiedzieć jasno: niemiecki okupant zdecydował o likwidacji osób przetrzymywanych w mławskim więzieniu, a życie Polaków, mężczyzn, kobiet i dzieci, nie miało dla sprawców żadnej wartości.

Chcę podkreślić, że pamięć o ofiarach trwa nie tylko w Mławie. Obchody upamiętniające zamordowanych Polaków odbyły się również w Płońsku oraz w Ciechanowie, w moim okręgu wyborczym. Składając wiązanki kwiatów w tych miejscach, zabierałem głos, podkreślając, że krew pomordowanych Polaków uświęciła polską ziemię, a ich ofiara jest fundamentem naszej wspólnoty. To właśnie taka pamięć przypomina nam, że jesteśmy narodem, który zgodnie ze swoją najlepszą tradycją staje po stronie dobra, po stronie potrzebujących i słabszych, a wolność i godność człowieka nie są pustymi hasłami, lecz zobowiązaniem. Historia nie jest po to, by dobrze wyglądać na zdjęciu. Historia jest po to, by oddać sprawiedliwość, nazwać zło, uszanować cierpienie i ocalić prawdę. Dlatego takie inicjatywy są w Polsce potrzebne i zasługują na szacunek oraz wsparcie.

Składam wyrazy wdzięczności wszystkim osobom zaangażowanym w te działania, organizatorom uroczystości, twórcom filmów, autorom prelekcji i spotkań, a także rodzinom ofiar, które swoją obecnością nadają tym wydarzeniom najgłębszy sens. Dziękuję również wszystkim, którzy pomagają organizacyjnie i logistycznie, społecznikom, służbom i wolontariuszom, bo bez takiego oddolnego zaangażowania wiele ważnych spraw nie przeniosłoby się do zbiorowej świadomości.

Z tej pamięci powinien wynikać także nasz wspólny obowiązek: działać razem i budować bezpieczną oraz silną ojczyznę, aby podobne tragedie nigdy więcej nie mogły wydarzyć się w naszym domu. Pamięć o Kalkówce, a także o wszystkich podobnych miejscach kaźni jest zobowiązaniem wobec ofiar i wobec przyszłych pokoleń.

Dziękuję Stowarzyszeniu Historyczno-Eksploracyjnemu „Zawkrze" z Mławy za odwagę w podejmowaniu tematów trudnych i za konsekwencję w budowaniu pamięci. Deklaruję dalsze wsparcie inicjatyw służących upamiętnieniu ofiar oraz rzetelnemu dociekaniu prawdy historycznej, z szacunkiem dla faktów, dla rodzin i dla godności Rzeczypospolitej.

Krzysztof Bieńkowski